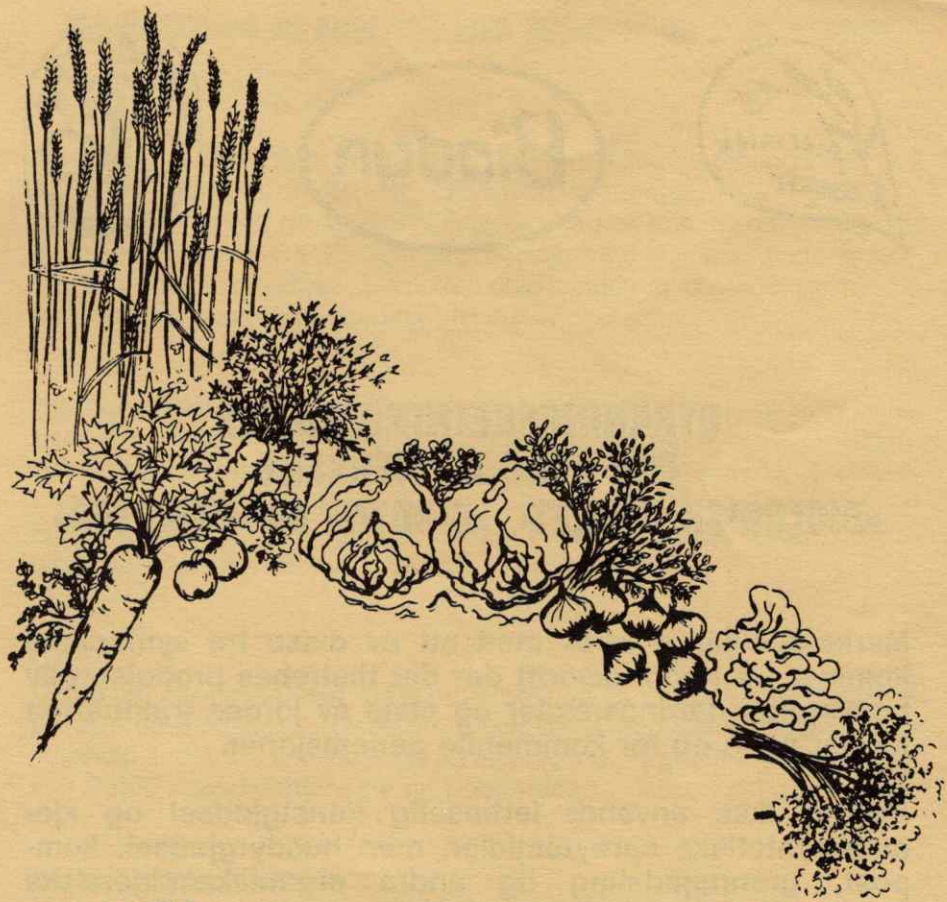
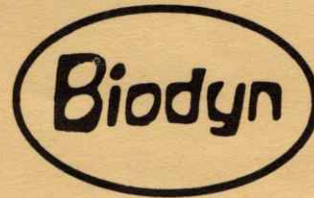

**RETNINGSLINJER FOR JORDBRUKSDRIFT
KNYTTET TIL MERKENE «BIOLOGISK DYRKET»,
«BIODYN» OG «DEMETER»**

**DYRKNINGSRETNINGSLINJER
FOR BRUK AV MERKENE
«BIOLOGISK DYRKET», «BIODYN» og «DEMETER»**

Merke-godkjente varer med ett av disse tre symbolene kommer fra jordbruksdrift der det tilstrebes produksjon av høyverdige næringsmidler og pleie av jordas fruktbarhet for vår egen og for kommende generasjoner.

Det er ikke anvendt lettløselig kunstgjødsel og kjemisk/syntetiske sprøytemidler, men husdyrgjødsel, kompost, grønningsjødsling og andre organiske/mineralske gjødsel- og vekststyrkende midler.

Jordbruksdriften er basert på allsidig drift med godt vekstskifte. En søker å utnytte lokale ressurser og å unngå bruk av midler som virker forurensende på omgivelsene.

Alle forespørster vedrørende merkebruk rettes til:

DEBIO
TAIETVEIEN 1
1940 BJØRKELANGEN

TELEFON: 06-855165
POSTGIRO: 4 43 55 82

ORGANISERING AV ARBEIDET MED MERKING OG GODKJENNING

MERKEFORVALTNINGER:

Demeter-Forvaltningen er ansvarlig for utarbeiding av retningslinjer ved bruk av merkene «Demeter» og «Biodyn». Det internasjonale «Demeter»-merket brukes på produkter fra biologisk-dynamisk drift, mens det internasjonale «Biodyn»-merket brukes på produkter fra drift som er under omstilling til biologisk dynamisk. Demeter-Forvaltningen er opprettet på initiativ fra Biologisk-Dynamisk Forening i Norge.

Biologisk/Økologisk Merkeforvaltning er ansvarlig for utarbeiding av retningslinjer ved bruk av merket «Biologisk dyrket». Denne merkeforvaltningen er kommet istand etter ønske og forarbeidelse fra Norsk Økologisk Landbrukslag, forsøksringene for biologisk/økologisk jordbruk, og Stiftelsen For Biologisk/Økologisk Landbruk. Hver av disse er representert i Biologisk/Økologisk Merkeforvaltning.

DEBIO

Debio er navnet på den virksomhet som fører til godkjente **Demeter-Biodyn-** og **Biologisk-**merkede produkter. De to merkeforvaltningene har i felleskap ansvar for å holde dette arbeidet igang. Virksomheten deles mellom **Debio konsulenttjeneste** og **Debio-rådet**.

Debio konsulenttjeneste

De to merkeforvaltningene danner styret for Debio konsulenttjeneste.

Denne konsulenttjenesten har to hovedoppgaver:

- 1 Drive produksjonsveiledning og klargjøre retningslinjer for bruk av merkene.

En Debio-konsulent foretar gårdsbesøk og har ansvaret for klargjøring av retningslinjer overfor produsent og å etterse at retningslinjene etterfølges. Produsentene skal på bestemte skjemaer gi opplysninger som er viktige å kjenne til ved bedømming av dyrkingspraksisen, f.eks. opplysninger om gjødselstell og -mengder, vekstskifte og plantevern. Konsulenten kan om nødvendig ta analyser av jord, gjødsel og produkter.

En viktig del av konsulentenes oppgaver er også å gi faglig veiledning der det trengs og ønskes.

- 2 Videreformidle driftsopplysninger som grunnlag for Debio-rådets merkegodkjenning.

DEBIO-RÅDET - godkjenning

Debio-rådet er i utgangspunktet sammensatt av to representanter hver fra Demeter-Forvaltningen og Biologisk/Økologisk Merkeforvaltning. I tillegg innbys spesielt forbrukerrepresentanter.

Rådets oppgave er å skaffe seg innsikt i hver enkelt produsents driftsmetode for å kunne gå god for forsvarlig produksjon.

Selve godkjenningen skjer på åpne rådsmøter. Da får også andre interesserte mulighet for innsikt i arbeidet med merking og tilsyn, - dette er betryggende for alle parter.

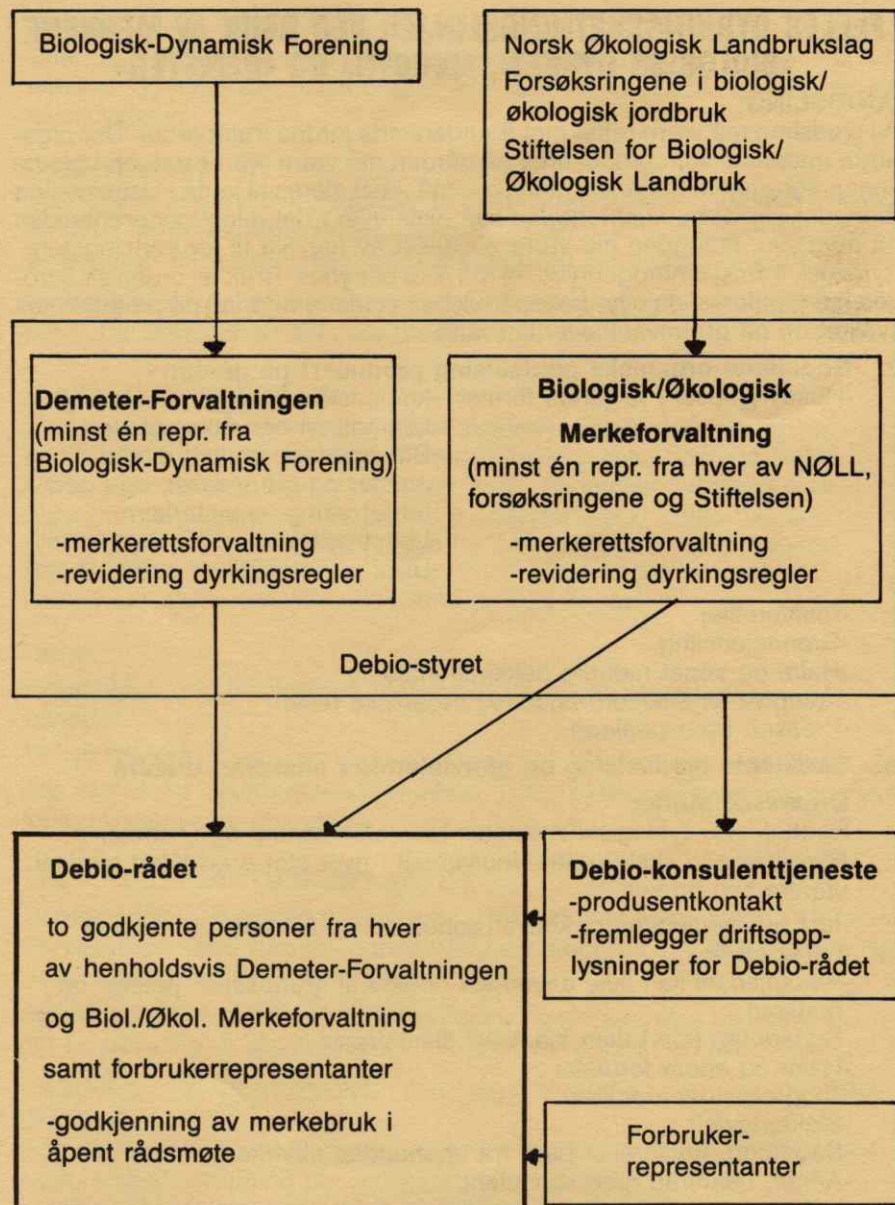
Debio-rådsmøte har to hovedoppgaver:

- 1 Å avgjøre den enkelte produsents rett til bruk av merke.
- 2 Å gå god for at varene er produsert på en slik måte som merkekravene tilsier.

På de åpne rådsmøtene søkes det å drøfte seg frem til enighet, men hvor tvil oppstår er Biologisk/Økologisk Merkeforvaltnings representanter hovedansvarlig for avgjørelse der driftsformen hører inn under normene for «Biologisk Dyrket», og Demeter-Forvaltningens representanter der normene hører inn under «Biodyn»/«Demeter».

Debio-konsulentenes oppgave er her å stille nødvendige opplysninger til disposisjon, men er ikke med å bestemme merkerett.

Skisserte organisering kan fremstilles på følgende måte:

FELLES DYRKINGSRETNINGSLINJER VED BRUK AV MERKENE «BIOLOGISK DYRKET», «BIODYN» OG «DEMETER»

GJØDSLING

All gjødsling må være rettet mot å understøtte jordas fruktbarhet. Det organiske materiale som produseres på gården må være hjørnesteinen i gjødslingsprogrammet. Organisk materiale må tilbakeføres til jorda i tilstrekkelige mengder slik at humusmengden kan økes eller i det minste opprettholdes på lang sikt. Mengden må være avpasset av hensyn til forurensingsfare. Syntetisk fremstilt nitrogengjødsel må ikke benyttes. Bruk av organisk nitrogen må reguleres, da overdreven bruk har skadelig virkning på produktenes kvalitet og på grunnvann/overflatevann.

a. Godkjente organiske gjødselslag produsert på gården

- Husdyrgjødsel i følgende former: -kompostert i hauger, overflatekompostert og våtkompostert.
- Blautgjødsel, unntatt direkte til poteter og grønnsaker, og i god tid før såing av vinterkorn.
- Luftet gylle
- Urin

- Planterester
- Grønngjødsling
- Halm og annet naturlig dekkmateriale
- Kompost av ikke-forurensende organiske rester
- Pressaft fra siloanlegg

b. Godkjente gjødselslag og gjødselstoffer anskaffet utenfra

Organiske stoffer

Henholdsvis Biologisk/Økologisk Merkeforvaltning og Demeter-Forvaltningen skal vurdere individuelt i hvor stor grad tilført gjødsel utenfra kan brukes.

- fast husdyrgjødsel fra konvensjonell drift skal være kompostert minst ett år.
- Blautgjødsel kan ikke anvendes direkte til grønnsaker, poteter og matkorn.
- Sphagnum (torv) uten kjemiske tilsetninger
- Halm og andre fôrrester
- Tang og algeprodukter
- Slakteriavfall
- Sagmugg, treflis eller bark fra ubehandlet trevirke
- Annet, i samråd med konsulent.

Mineralske stoffer

- Steinmel
- Kalk, skjellsand og dolomitt
- Råfosfat
- Treaske
- Annet, i samråd med konsulent

Annet

Etter samråd med Debio kan gjødselmiddel som kalimagnesia brukes. Klokkslam og renovasjonskompost er ikke tillatt brukt. Latrine kan ikke brukes til matvekster.

PLANTEVERN

I plantevernet må det legges vekt på forebyggende tiltak. God jord- og plantekultur, herunder drenering, kalking, vekstskifte, avpasset gjødsling etc. er avgjørende for å favorisere kulturvekstene og gjøre dem livskraftige.

Syntetiske plantevernmidler mot ugras og skadeorganismer (insekter, sopp, bakterie, virus) må ikke benyttes.

Skadedyr og sykdommer

Forebyggende og direkte tiltak mot skadedyr og sykdommer er basert på bruk av tilpassede plantesorter, friskt plantemateriale, vekstskifte, samplanting, bruk av planteuttrekk, mineralsk substans som algomin, kalksteinsmel m.m., bruk av rovmidd, snylteveps o.l., organiske klebemidler, beskyttelsesduk over plantene, og varmebehandling av såfrø, småplanter og settepoteter. Også andre tiltak enn nevnte kan være aktuelle etter samråd med konsulent.

Ugras

Ugrasregulering baseres på mekaniske, termiske og biologiske metoder.

Vekstregulering

Alle syntetiske vekstregulerende midler, f.eks. syntetiske hormoner og stråforkortningsmidler, er forbudt.

FRØ OG UTPLANTNINGSPLANTER

Henholdsvis Biologisk/Økologisk Merkeforvaltning og Demeter-Forvaltningen skal vurdere individuelt i hvor stor grad innkjøp av konvensjonelle småplanter kan aksepteres.

Såfrø med beisemidler må søkes unngått, og godkjenning kan bare gis der det er påviselig at tilsvarende annet ubeiset frø ikke har vært tilgjengelig.

LAGRING, KONSERVERING OG BEARBEIDING AV PLANTEPRODUKTER.

Enhver kjemisk behandling for lettere å kunne lagre og konservere er forbudt. Likeså bestråling og antispirende behandling.

Bearbeiding og omdanning av de opprinnelige produkter må skje uten tilsetting av kjemisk-syntetiske stoffer.

ANSVAR

Alle tre merkene viser kun til dyrkingsmetode. Det kan ikke gis garanti mot giftrester som følge av luft, grunnvann, nedbør, etc. Merkene er heller ingen garanti for kvalitetskrav henhørende under sorteringsregler.

VIDERE NORMER TILKNYTTET DE ENKELTE MERKER.

BIOLOGISK DYRKET

Omstilling

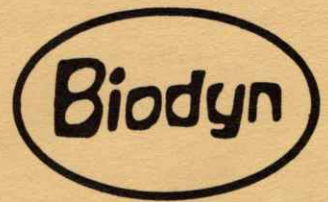
En dyrkingsplass kan ved omlegging godkjennes tidligst etter én dyrkings-sesong uten bruk av kunstgjødsel og kjemiske sprøytemidler på dyrkings-plassen.

Under omstillingstiden kan ikke produktene selges som «Biologisk Dyrket» dersom samme produkt dyrkes konvensjonelt på gården, med unntak av korn, bær og frukt. For å kunne selge produktene som «Biologisk Dyrket», må hele gården eller en nærmere bestemt del av den være i en omstillings-fase etter en plan som tilstreber omstilling av hele gården innen en periode på maksimum 10 år.

Husdyrhold

Omsetning av husdyrprodukter er svært begrenset, og derfor er det enda ikke utarbeidet noen detaljerte retningslinjer. Generelt kan en si at føret skal være avbalansert og av god kvalitet. Gården skal ta sikte på å være selvforsynt med fôr, men her må en ta utgangspunkt i de stedlige dyrkingsbetingel-ser. Biologisk/Økologisk Merkeforvaltning og Debio må i hvert tilfelle, i sa-marbeid med bruker, vurdere hva som er nødvendig og akseptabel mengde innkjøpte fôrmidler.

Fôrmidler som inneholder antibiotika, urinstoff, midler mot koksidose eller tilsatt hormoner, er ikke tillatt brukt.

BIODYN

«Biodyn» betegner hage- og jordbruksprodukter fra drift under omstilling til biologisk-dynamisk. Biologisk-dynamisk jordbruk bygger å antroposofisk erkjennelse.

Biologisk-dynamiske preparater

De biologisk-dynamiske sprøyte- og kompostpreparatene (500-507) er en vesentlig del av den biologisk-dynamiske jordbruksmetode. En aktuell anvendelse av disse utvikles ved den enkelte gård med utgangspunkt i angivelser som er gitt av Rudolf Steiner og senere tilkommet forskning og praksis.

Omstillingstiden

Produkter kan ikke selges som «Biodyn» dersom samme produkt dyrkes konvensjonelt på gården, med unntak av korn, bær og frukt. For å kunne selge produktene som «Biodyn», må hele gården eller en nærmere bestemt del av den være i en omstillingsfase etter en plan som tilstreber omstilling av hele gården innen en periode på maksimum 10 år.

For at produktene fra et bestemt areal skal kunne godkjennes for «Biodyn», må dyrkingsplassen foregående år ha vært i en god biologisk drift og inneværende sesong må det være dyrket etter biologisk dynamiske retningslinjer.

Husdyrhold

Hovedprinsippet fra andre land med «Biodyn»-merking er at innkjøpte konvensjonelle daglige fórmidler ikke må utgjøre mer enn 10% av totalfóret regnet i tørrstoff. Dette prinsippet må også tilstrebes her i landet der det er praktisk mulig. Demeter-Forvaltningen og Debio må i hvert tilfelle, i samarbeid med bruker, vurdere hva som er nødvendig og akseptabel mengde innkjøpte fórmidler.

Fórmidler som inneholder antibiotika, urinstoff, midler mot koksidose eller tilsatt hormoner, er ikke tillatt brukt.

DEMETER

«Demeter» betegner hage- og jordbruksprodukter fra fullt omstilt biologisk-dynamisk drift. Biologisk-dynamisk jordbruk bygger på antroposofisk erkjennelse.

For «Demeter» -merking må hele driftsenheter være drevet etter biologisk-dynamiske retningslinjer i minst to år. Hvor lang en omstillingsperiode skal være, er imidlertid i stor grad avhengig av hva som tidligere er dyrket og hvordan. Det er Demeter-Forvaltningen og Debio som i hvert enkelt tilfelle avgjør hvor lang omstillingstiden må være før «Demeter» -merket kan brukes.

De biologisk-dynamiske preparater

De biologisk-dynamiske sprøyte- og kompostpreparatene (500-507) er en vesentlig del av den biologisk-dynamiske jordbruksmetode. En aktuell anvendelse av disse utvikles ved den enkelte gård med utgangspunkt i angivelser som er gitt av Rudolf Steiner og senere tilkommet forskning og praksis.

Husdyrhold

Hovedprinsippet fra andre land med «Demeter» -merking er at innkjøpte konvensjonelle daglige fórmidler ikke må utgjøre mer enn 10% av totalfóret regnet i tørrstoff. Dette prinsipp må også tilstrebes her i landet der det er praktisk mulig. Demeter-Forvaltningen og Debio må i hvert tilfelle, i samarbeid med bruker, vurdere hva som er nødvendig og akseptabel mengde innkjøpte fórmidler.

Fórmidler som inneholder antibiotika, urinstoff, midler mot koksidose eller tillsatt hormoner, er ikke tillatt brukt.